

APPENDIX - I

**PERCEPTION OF ECONOMICS TEACHERS ON
ECONOMICS TEACHING**

CENTRE OF ADVANCED STUDY IN EDUCATION
FACULTY OF EDUCATION AND PSYCHOLOGY
THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA
VADODARA – 390002

From:
Payal Bhatia,
Research Scholar,
Department of Education (CASE),
The M. S. University of Baroda,
Vadodara.

To,

_____
_____
_____

Sir/Madam,

I am Payal Bhatia, pursuing Ph.D. in Education titled “A Study of Teaching Competencies of Economics Teachers of Higher Secondary Schools”. I would like to collect the data from Economics subject school teachers of Anand District. In this context I am attaching the following tool.

In this regard, may I request you to fill the data in the tool. The data collected from you will be used for research purpose only and kept confidential.

Thanking you,

(Payal Bhatia)
Research Scholar

PERCEPTION OF ECONOMICS TEACHERS ON ECONOMICS TEACHING

PERSONAL INFORMATION

Name:

Designation:

School Name:

Place:

Instructions:

1. Answer the open ended questions from 1 to 10.
  2. You can tickmark more than one option in close ended question from question number 1 to 10.
  3. Mark your degree of Perception in the place given to the right side of each statement of question no.11 (1 to 23).
-

1. Which of the following competencies are required to be a teacher of Economics?
  - a) Oral and Written Expression ( )
  - b) Information ordering ( )
  - c) Grouping things in different ways ( )
  - d) Ability to come up number of ideas about the topic ( )
  - e) Determining time, costs, resources to perform work activity ( )
  - f) Identifying information by categorizing, estimating, recognizing differences or similarities, and detecting changes in circumstances or events related to economics ( )
  - g) Assigning the value, importance and quality of things or people ( )
2. Do you think that the present Economics Education is practical with respect to present market scenario? Yes/ No
Substantiate your response.

---

3. Which of the following facilities are required for teaching Economics?
- (a) Learning Resources Centre ( )
- (b) Teaching Learning Material Room ( )
- (c) Computer Laboratory ( )
- (d) Any other (specify)_____

4. List the activities to make theories of Economics well applicable?

---

5. Which of the following skills do you think an Economics teacher should have for effective teaching? Tick mark in appropriate box.

Skills	Most Required 3	Somewhat Required 2	Least Required 1
Diversity Awareness Skill			
Critical-Thinking Skill			
Problem Solving Skills			
Computation and Graphical Representation Skill			
Technical Proficiency			
Observation Skill			
Interpretation Skill			
Demonstration Skill			
Skill of inferencing			
Skill of Hypothesizing			
Skill of Predicting			
Skill of Analyzing			
Skill of Decision Making			
Vocational Skill			
Communication Skill			

6. As an Economics Teacher, how do you relate your subject with present social situations?

---

7. What are the salient features of Economics teaching?

---

8. As an Economics teacher, which competencies do you develop in the students to understand economics problems?

- a) Competency of earning and consuming ( )
- b) Competency to understand the use of knowledge of Economics in day to day personal life ( )
- c) Competency in undertaking one's own enterprise ( )
- d) Competency of vocational change ( )
- e) Competency to pursue more than one economic activity ( )
- f) Competency to understand the economic issues facing the nation ( )
- g) Competency in participating in economic and business life of the society ( )
- h) Competency to pursue a specialized vocation ( )

9. How do you develop international outlook of students?

---

10. How do you develop Economics Literacy of students?

---

11. Here a list of Competencies and Sub-competencies is given for Teaching of Economics. Put tick mark (✓) in appropriate box.

Sr. No	Competencies and Sub Competencies	Most Important	Very Important	Important	Fairly Important	Least Important
		5	4	3	2	1
1.	Organizing Subject Content					
	Appropriate to achieve objectives					
	Helping to develop desirable attitude					
2.	Organizing Content					
	Logically					
	Psychologically					
	Systematically					
3.	Deciding Instructional Objectives					
	As per the characteristics of Economics Discipline					
	As per the characteristics of the learner					
	As per the needs of the Society					
	Building on the previous knowledge of Students					
	Leading to what they have to study further in Economics					
	Specifically					
	Adequately					
	Feasibly					
4.	Classifying Objectives according to domains					
	Cognitive domain(involving intellectual process)					
	Affective domain (involving feeling, attitude)					
	Psychomotor domain (involving manual skills)					
5.	Selecting appropriate teaching Methods					
	Appropriate to the students					
	Appropriate for presenting the topic					
	Suitable to learn facts, concepts and principles					
6.	Choosing Teaching aids					
	Suitable to the pupils					
	In line with the content					
	Adequate for attaining objectives					
	Cost Effectively					

Sr. No	Competencies and Sub Competencies	Most Important	Very Important	Important	Fairly Important	Least Important
7.	Introducing Lesson and Sustaining Attention					
	Using students previous knowledge					
	Pausing meaningfully					
	Oral visual switching					
8.	Using methods in teaching Economics					
	Lecture					
	Discussion					
	Problem-solving					
	Project					
	Demonstration & Field study of Assignment					
	Any other (please specify)					
9.	Explanation of concepts and principles are made Effective by					
	Using appropriate vocabulary					
	Speaking correctly and fluently					
	Using appropriate examples					
	Observing continuity in sequence of ideas					
	Using teaching aids					
	Using well organized lecture leading to classroom discussion					
10.	Asking Questions					
	Well structured					
	Relevant to the topic					
	Specific and concise					
	Sufficient in number					
	Seeking further information					
	Developing critical awareness					
11.	Increasing pupils' participation					
	Discussion by Students					
	Field Study by Students					
	Demonstration by Students					
12.	Using chalk board					
	Writing neatly					
	Maintaining continuity and writing adequately					
	Drawing simple diagrams					

Sr. No	Competencies and Sub Competencies	Most Important	Very Important	Important	Fairly Important	Least Important
13.	Organizing and supervising field trips					
	Selecting objectives of field studies					
	Selecting suitable industry/site					
	Instructing students on field trip/visit					
	Orientating for field trip					
14	Giving Home work and Assignments					
	Defining objectives					
	Considering individual differences					
	Giving assignments at proper stage of lesson					
	Selecting appropriate time limit					
	Correcting Assignments properly					
15.	Maintaining Classroom Discipline					
	Planning for the day's lesson before hand					
	Making attractive beginning to set the mind of the pupils					
	Changing the teaching method when required					
	Giving opportunities to ask questions					
	Motivating students constructively for observing discipline					
16.	Closing the Lesson					
	Consolidating aptly					
17.	Developing Students' Interest in Economics					
	Arranging group work					
	Suggesting resources					
	Providing opportunities to discuss ideas					
18.	Developing Students' Attitude in Economics					
	Encouraging students for viewing TV purposefully- programme related to Economics					
	Encouraging students to develop hobbies related to Economics					
	Encouraging questions on Economics in informal situation					

Sr. No	Competencies and Sub Competencies	Most Important	Very Important	Important	Fairly Important	Least Important
19.	Developing Students' Values towards Economics					
	Using inquiry approach for teaching Economics					
	Encouraging students' questioning for seeking knowledge					
	Encouraging students' search for data and data mining					
	Verification of findings					
20.	Developing different types of test items					
	Objective type					
	Short answer type					
	Essay type					
21.	Classifying test items into domains					
	Cognitive domain (measuring students' knowledge)					
	Affective domain (measuring students' feeling, interest, attitude, values)					
	Psychomotor domain (measuring students' manual skills)					
22.	Preparing Results					
	Scoring tests					
	Compiling test results (written, oral, field, home work, assignment)					
	Analyzing results					
	Making rank order					
	Grading					
23.	Using Results					
	Using test results for guiding students					
	Diagnosing students' difficulties					
	Taking appropriate steps to address students difficulties					
	Setting a plan for Remedial Teaching					

APPENDIX – I

અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપન માટે અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપકોનું પ્રત્યક્ષીકરણ

વ્યક્તિગત માહિતી

નામ : .....

હોદ્દો : .....

શાળાનું નામ : .....

સ્થળ : .....

સૂચનાઓ:-

- ૧ થી ૧૦ પ્રશ્નોના મુક્ત જવાબ આપો.
૨. પ્રશ્ન નંબર ૧ થી ૧૦માં બંધ જવાબ પ્રશ્નોમાં એક કરતાં વધારે વિકલ્પો પસંદ કરી શકો છો.
૩. પ્રશ્ન ૧૧ (૧ થી ૨૩)ના દરેક વિધાનની જમાગી બાજુએ આપેલ જગ્યામાં તમારા પ્રત્યક્ષીકરણની માત્રા નિશાની દ્વારા જણાવો.

૧. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક બનવા માટે કઈ કાર્યક્ષમતાઓ આવશ્યક છે?

- (a) મૌખિક અને લેખિત અભિવ્યક્તિ ( )
- (b) માહિતીની ક્રમ બદલતા ( )
- (c) વસ્તુઓના જુદી જુદી રીતે જૂથ બનાવવા ( )
- (d) એકમ આધારિત જુદા જુદા વિચારવાની શક્તિ ( )
- (e) કાર્ય પ્રવૃત્તિની રજૂઆત માટે સમય, ખર્ચ અને સ્ત્રોતો નક્કી કરવા ( )
- (f) જૂથ, અંદાજ, સમાનતા કે તફાવત દ્વારા માહિતી શોધ અને
અર્થશાસ્ત્ર સંબંધિત પરિસ્થિતિ કે કાર્યમાં પરિવર્તનની શોધ કરવી ( )
- (g) વસ્તુ કે વ્યક્તિઓનું મૂલ્ય, મહત્ત્વ કે ગુણવત્તા પ્રસ્થાપિત કરવી ( )

૨. શું તમે વિચારો છો કે વર્તમાન બજાર પ્રવાહના સંદર્ભમાં આજનું અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણ વ્યાવહારિક છે? હા/ ના .....

તમારા પ્રતિભાવો જણાવો.

.....

.....

.....

૩. અર્થશાસ્ત્રના અધ્યાપન માટે નીચેનામાંથી કઈ સુવિધાઓ જરૂરી છે?

(a) અધ્યયન સ્ત્રોતો કેન્દ્ર ( )

(b) અધ્યાપન-અધ્યયન સામગ્રીખંડ ( )

(c) કમ્પ્યુટર પ્રયોગશાળા ( )

(d) અન્ય કોઈ (સૂચવો).....

૪. અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતોને સારી રીતે ઉપયોગમાં લેવાની પ્રવૃત્તિઓની યાદી આપો.

.....
.....
.....

૫. તમારા મતે અસરકારક અધ્યાપન માટે અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક પાસે નીચેનામાંથી કયા કૌશલ્યો હોવા જોઈએ? યોગ્ય ખાનામાં (✓)નિશાની કરો.

કૌશલ્યો	ખૂબ જરૂરી ૩	કંઈક અંશે જરૂરી ૨	ખૂબ ઓછા જરૂરી ૧
વૈવિધ્ય જાગૃતતા કૌશલ્ય			
વિવેચનાત્મક ચિંતન કૌશલ્ય			
સમસ્યા ઉકેલ કૌશલ્ય			
ગાગૃતરી અને આલેખાત્મક રજૂઆત કૌશલ્ય			
તકનીકી પ્રભુત્વ			
અવલોકન કૌશલ્ય			
અર્થઘટન કૌશલ્ય			
નિદર્શન કૌશલ્ય			
અનુમાન કૌશલ્ય			
ઉત્કલ્પના કૌશલ્ય			
ધારણા કૌશલ્ય			
પૃથક્કરણ કૌશલ્ય			
નિર્ગમ્ય શક્તિ કૌશલ્ય			
વ્યાવસાયિક કૌશલ્ય			
પ્રત્યાયન કૌશલ્ય			

૬. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે તમે તમારા વિષયને વર્તમાનસામાજિક સ્થિતિ સાથે કેવી રીતે સાંકળો છો?

.....
.....
.....

૭. અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની મુખ્ય લાક્ષણિકતાઓ કઈ કઈ છે?

.....
.....
.....

૮. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક તરીકે આર્થિક પ્રશ્નોને સમજવા માટે વિદ્યાર્થીઓમાંકઈ કાર્ય ક્ષમતાઓનો વિકાસ કરવો જોઈએ?

(a) કમાવવાની અને વપરાશની કાર્યક્ષમતા ( )

(b) અર્થશાસ્ત્રના જ્ઞાનનો દૈનિક વ્યક્તિગત જીવનમાં ઉપયોગ કરવાની સમજ ( )
કેળવવાની કાર્યક્ષમતા

(c) પોતાનું વ્યક્તિગત સાહસ ઉભું કરવાની કાર્યક્ષમતા ( )

(d) વ્યવસાયિક પરિવર્તનની કાર્યક્ષમતા ( )

(e) એક કરતા વધુ આર્થિક પ્રવૃત્તિ કરવાની કાર્યક્ષમતા ( )

(f) રાષ્ટ્ર જે આર્થિક પ્રશ્નોનો સામનો કરી રહ્યો છે તેના સમજની કાર્યક્ષમતા ( )

(g) સમાજની આર્થિક અને ધંધાકીય જીવનમાં ભાગ લેવાની કાર્યક્ષમતા ( )

(h) વિશિષ્ટ વ્યવસાય કરવાની કાર્યક્ષમતા ( )

૯. વિદ્યાર્થીઓના આંતરરાષ્ટ્રીય દેખાવનો તમે કેવી રીતે વિકાસ કરો છો?

.....
.....
.....

૧૦. તમે વિદ્યાર્થીઓની અર્થશાસ્ત્ર સાક્ષરતાનો કેવી રીતે વિકાસ કરો છો?

.....
.....
.....

૧૧. અહીં અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાની યાદી આપેલ છે. યોગ્ય ખાનામાં (√) નિશાની કરો.

ક્રમ	કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાઓ	ખૂબ વધારે મહત્વનું ૫	ખૂબ મહત્વનું ૪	મહત્વનું ૩	ઓછું મહત્વનું ૨	ખૂબ જ ઓછું મહત્વનું ૧
૧.	વિષય વસ્તુની ગોઠવાણી					
	હેતુઓ સિદ્ધ કરવાયોગ્ય					
	ઈચ્છિત વલાગ વિકસાવવામાં મદદરૂપ					
૨.	વિષય વસ્તુની ગોઠવાણ					
	તાર્કિક રીતે					
	મનોવૈજ્ઞાનિક રીતે					
	પદ્ધતિસર રીતે					
૩.	શૈક્ષણિક હેતુઓનું નિર્ધારણ					
	અર્થશાસ્ત્ર શાખાના લક્ષ્યો અનુસાર					
	અધ્યેતાના લક્ષ્યો અનુસાર					
	સમાજની જરૂરિયાત અનુસાર					
	વિદ્યાર્થીઓના પૂર્વ જ્ઞાન પર રચાયેલ					
	ભવિષ્યમાં અર્થશાસ્ત્રમાં જે અભ્યાસ કરવાના હોય તેનાં તરફ દોરી જનાર					
	ચોક્કસ					
	પર્યાપ્ત					
	વ્યવહારૂ					
૪.	ક્ષેત્રોઅનુસાર હેતુઓનું વર્ગીકરણ					
	જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્ર (બૌદ્ધિક પ્રક્રિયાનો સમાવેશ)					
	ભાવાત્મક ક્ષેત્ર (લાગણી, વલાગોનો સમાવેશ)					
	ક્રિયાત્મક ક્ષેત્ર (હસ્ત કૌશલ્યોનો સમાવેશ)					
૫.	યોગ્ય અધ્યાપન પદ્ધતિની પસંદગી					
	વિદ્યાર્થીઓ મુજબ યોગ્ય					
	વિષય વસ્તુ સાથે સુસંગત					
	તથ્યો, સંકલ્પનાઓ અને સિદ્ધાંતોના અધ્યયન માટે યોગ્ય					

ક્રમ	કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાઓ	પૂબ વધારે મહત્વનું ૫	પૂબ મહત્વનું ૪	મહત્વનું ૩	ઓછું મહત્વનું ૨	પૂબ જ ઓછું મહત્વનું ૧
૬.	શૈક્ષણિક સાધનોની પસંદગી					
	વિદ્યાર્થીઓને અનુરૂપ					
	વિષય વસ્તુને સુસંગત					
	હેતુપૂર્તિ માટે પૂરતા					
	ખર્ચની દૃષ્ટિએ યોગ્ય					
૭.	પાઠ પ્રારંભ અને ધ્યાન કેન્દ્રિકરણ					
	વિદ્યાર્થીના પૂર્વજ્ઞાનનો ઉપયોગ					
	અર્થપૂર્ણ વિરામ					
	દૃશ્ય શ્રાવ્ય ફેરફાર					
૮.	અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપન પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ					
	પ્રવચન					
	ચર્ચા					
	સમસ્યા ઉકેલ					
	પ્રોજેક્ટ (પ્રકલ્પ)					
	નિદર્શન અને ક્ષેત્ર અભ્યાસ					
	ઉપરોક્ત સિવાય અન્ય.....					
૯.	સંકલ્પનાઓ અને સિદ્ધાંતોની સમજૂતી અસરકારક બનાવવા					
	યોગ્ય શબ્દ ભંડોળનો ઉપયોગ					
	બોલવામાં તથ્ય અને સાતત્યતા					
	યોગ્ય ઉદાહરણોનો ઉપયોગ					
	વિચારોના પ્રવાહમાં સાતત્યનું અવલોકન					
	અધ્યાપન સામગ્રીનો ઉપયોગ					
	વર્ગખંડ ચર્ચા તરફ પ્રેરી શકે તેવા સુસંગઠિત વ્યાખ્યાનનો ઉપયોગ					
૧૦.	પ્રશ્નો પૂછવા					
	સુસંરચિત					
	એકમ સાથે સુસંગત					
	ચોક્કસ અને ટૂંકા					
	પૂરતા પ્રમાણમાં					
	વધારાની માહિતી મેળવે તેવા					
	વિવેચનાત્મક સભાનતા વિકસાવે તેવા					

ક્રમ	કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાઓ	પૂબ વધારે મહત્વનું ૫	પૂબ મહત્વનું ૪	મહત્વનું ૩	ઓછું મહત્વનું ૨	પૂબ જ ઓછું મહત્વનું ૧
૧૧.	વિદ્યાર્થીઓની ભાગીદારીમાં વધારો					
	વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ચર્ચા					
	વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ક્ષેત્ર અભ્યાસ					
	વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા નિદર્શન					
૧૨.	કાળા પાટિયાનો ઉપયોગ					
	સ્વચ્છ લખાણ					
	લખાણમાં સાતત્યતા અને પૂરતા પ્રમાણમાં લખાણ					
	સાદી અનુસૂચિની રચના					
૧૩.	ક્ષેત્ર પર્યટન ગોઠવાણી અને નિરીક્ષણ					
	ક્ષેત્ર અભ્યાસના હેતુઓની પસંદગી					
	યોગ્ય એકમની સ્થળ પસંદગી					
	વિદ્યાર્થીઓને ક્ષેત્ર પર્યટન મુલાકાત					
	ક્ષેત્ર કાર્ય માટે અભિમુખ કરવા					
૧૪.	ગૃહકાર્ય અને અસાઈમેન્ટ આપવા					
	હેતુઓ નક્કી કરવા					
	વ્યક્તિગત તફાવતને ધ્યાનમાં રાખવું					
	પાઠનો યોગ્ય તબક્કે અસાઈમેન્ટ આપવું					
	યોગ્ય સમય મર્યાદાની પસંદગી					
	યોગ્ય રીતે અસાઈમેન્ટ તપાસ					
૧૫.	વર્ગખંડ શિસ્તને જાળવવા					
	અગાઉથી પાઠનું આયોજન					
	વિદ્યાર્થીઓના મનને તૈયારકરવા આકર્ષક શરૂઆત કરવી					
	જ્યારે જરૂર પડે ત્યારે અધ્યાપન પદ્ધતિમાં ફેરફાર					
	પ્રશ્નો પૂછવાની તક આપવી					
	શિસ્તને જાળવવા સંરચનાત્મક રીતે વિદ્યાર્થીઓને પ્રેરિત કરવા.					

ક્રમ	કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાઓ	પૂબ વધારે મહત્વનું ૫	પૂબ મહત્વનું ૪	મહત્વનું ૩	ઓછું મહત્વનું ૨	પૂબ જ ઓછું મહત્વનું ૧
૧૬.	પાઠનું સમાપન					
	ઉચિત રીતે મુદ્દાઓને સંકલિત કરવા					
૧૭.	અર્થશાસ્ત્રમાં વિદ્યાર્થીઓનો રસ વધારવા					
	નૂથ કાર્ય ગોઠવવા					
	સ્રોતો સૂચવવા					
	વિચારોની ચર્ચા માટેની તક પૂરી પાડવી					
૧૮.	અર્થશાસ્ત્રમાં વિદ્યાર્થીઓનું વલાગ વિકસાવવા					
	વિદ્યાર્થીઓને અર્થશાસ્ત્ર સંબંધીત કાર્યક્રમો નિહાળવા માટે ટી.વી. હેતુ પૂર્ણ રીતે જોવા માટે પ્રોત્સાહિત કરવા.					
	અર્થશાસ્ત્ર સંબંધિત શોખ વિકસાવવા વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા.					
	અવૈધિક પરિસ્થિતિમાં વિષયક પ્રશ્નો પૂછવા પ્રોત્સાહિત કરવા.					
૧૯.	અર્થશાસ્ત્ર સંબંધિત મૂલ્યો વિદ્યાર્થીઓમાં વિકસાવવા					
	અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનમાં પૂછપરછ અભિગમનો ઉપયોગ					
	વધારે જ્ઞાન માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રશ્નોત્તરી માટે પ્રોત્સાહિત					
	માહિતીની શોધ અને તેના ઉડાણ માટે વિદ્યાર્થીઓને પ્રોત્સાહિત કરવા					
	તારણોની ચકાસણી					
૨૦.	વિવિધ પ્રકારના કસોટી કલમોની રચના કરવી					
	અનાત્મલક્ષી પ્રકારના					
	ટૂંક જવાબી પ્રકારના					
	નિબંધ પ્રકારના					

ક્રમ	કાર્યક્ષમતા અને પેટા-કાર્યક્ષમતાઓ	પૂબ વધારે મહત્વનું ૫	પૂબ મહત્વનું ૪	મહત્વનું ૩	ઓછું મહત્વનું ૨	પૂબ જ ઓછું મહત્વનું ૧
૨૧.	કસોટી ક્લમોનું ક્ષેત્ર મુજબ વર્ગીકરણ					
	જ્ઞાનાત્મક ક્ષેત્ર (વિદ્યાર્થીઓના જ્ઞાનનું માપન)					
	ભાવાત્મક ક્ષેત્ર (વિદ્યાર્થીઓની લાગણી, રસ, વલણ, મૂલ્યોનું માપન)					
	ક્રિયાત્મક ક્ષેત્ર (વિદ્યાર્થીઓના હસ્તકૌશલ્યોનું માપન)					
૨૨.	પરિણામની તૈયારી					
	કસોટીનું ગુણાંકન					
	કસોટીના પરિણામનું સંકલીકરણ (લેખિત, મૌખિક, ક્ષેત્ર, ગૃહકાર્ય, અસાઈમેન્ટ)					
	પરિણામનું પૃથક્કરણ					
	ક્રમ આપવો					
	ગ્રેડ આપવો					
૨૩.	પરિણામનો ઉપયોગ					
	વિદ્યાર્થીઓના માર્ગદર્શન આપવા પરિણામનો ઉપયોગ					
	વિદ્યાર્થીઓની મુશ્કેલીઓનું નિદાન કરવા					
	વિદ્યાર્થીઓની મુશ્કેલીઓ નિવારવા યોગ્ય પગલાં લેવા.					
	ઉપચારાત્મક અધ્યાપન માટે આયોજનની ગોઠવાણી કરવા.					

APPENDIX II

PERFORMA OF ECONOMICS TEXTBOOK CONTENT CUM PEDAGOGY ANALYSIS

Lesson no. and title	Lesson format	Content relevance	Continuity in presentation	Language expression	Expected teaching competency
1	2	3	4	5	

Whether illustration are related to textual content	Adequacy of illustration	Appropriate-ness of illustrations	Contextuality of questions asked while developing the content	Appropriate-ness of level of questions/ suitability of activities given at the end of lesson	Expected teaching competency
6	7	8	9	10	

APPENDIX- III

INTERVIEW SCHEDULE FOR PARENTS

Personal Details

Name:

Educational Qualification:

Place:

---

1. What is your source of income?

a) Service ( )

b) Business ( )

c) Any other _____

2. What are the problems that you are facing due to price hike?

---

3. How knowledge of Economics is helpful to you?

---

4. Which type of responsibilities do you assign to your child?

---

5. How do you guide your child while assigning transactional activity so far as Economic life is concern?

---

6. What is expected from the teacher to prepare the child for understanding economical problems?

---

7. Do you think that knowledge of Economics would be helpful to your child to handle Economical crisis? Y/N
If yes, then How?
_____
_____
_____
8. Why do you think that students should study Economics?
a) It is part of syllabus ( )
b) Generally helpful in life ( )
c) For earning livelihood ( )
d) Any other _____
_____
_____
9. What qualities are required in an Economics Teacher?
a) Command on content ( )
b) Adaptability ( )
c) Organizing ability ( )
d) Subject specific vocabulary ( )
e) Observance of economical aspects and its effects ( )
f) Predictor of economic aspects ( )
g) Evaluator of economic aspects ( )
h) Decision maker of economic aspects ( )
i) Any other, please specify _____
_____
10. What a teacher should do to increase Economical understanding among the students?
a) Illustrate with examples ( )
b) Involve the students in activity by correlating with the content ( )
c) Use of media ( )
d) Use of different teaching aids ( )

11. What do you expect from Economics Teacher to prepare the student for a profession?
- a) Discussion about future opportunities ( )
  - b) Make aware about student's potentialities ( )
  - c) Provide continuous stimuli ( )
  - d) Suggest resources ( )
  - e) Skill development ( )
  - f) Any other, please specify _____
12. Which of the following base Economics teaching is required?
- a) Activity based ( )
  - b) Discussion based ( )
  - c) Field experience based ( )
  - d) Problem solving based ( )
13. What efforts should be made by an Economics teacher to prepare students for optimum utilization of resources?
- a) _____
  - b) _____
  - c) _____
14. How teacher can provide strong base of Economics for life?
- a) Make them aware about sources of income ( )
  - b) Make them aware about expenditure planning ( )
  - c) Awareness about Saving schemes ( )
  - d) Any other, please specify _____
15. Do you think that following competencies must be developed among the students studying Economics?
- a) Earning and consuming ( )
  - b) Understanding of Economics in daily life ( )
  - c) Occupational/vocational change ( )
  - d) Pursue more than one economic activity ( )
  - e) Understanding of economical issues ( )
  - f) Any other, please specify _____

16. What is your expectation from Economics teacher in the context of changing market conditions?

a) _____

b) _____

c) _____

17. What is the role of Economics teacher in shaping behavior of students as good decision maker in economic affairs?

_____

_____

_____

18. What do you expect from Economics teacher to develop Economic skills among the students?

_____

_____

_____

19. What do you expect from Economics teacher to prepare the student for local, national and international survival?

_____

_____

_____

APPENDIX – III

વાલી માટે મુલાકાત પત્રક

વ્યક્તિગત માહિતી

નામ :

શૈક્ષણિક લાયકાત :

સ્થળ :

૧. તમારી આવકનો સ્ત્રોત કયો છે ?

નોકરી ( )

ધંધો ( )

અન્ય .....

૨. ભાવવધારાને કારણે તમે કેવી સમસ્યાઓનો સામનો કરો છો ?

.....
.....
.....

૩. તમને અર્થશાસ્ત્રનું જ્ઞાન કેવી રીતે મદદરૂપ બને છે ?

.....
.....
.....

૪. તમે તમારા બાળકને કેવા પ્રકારની જવાબદારીઓ સોંપો છો ?

.....
.....
.....

૫. જ્યારે આર્થિક જીવન સાથે સંબંધિત આદાન પ્રદાનની પ્રવૃત્તિ બાળકને સોંપો છો ત્યારે કેવી રીતે માર્ગદર્શન આપો છો?

.....
.....
.....

૬. આર્થિક પ્રશ્નોની સમજ માટે બાળકને તૈયાર કરવા શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષિત છે?

.....
.....
.....

૭. શું તમે એવું માનો છો કે આર્થિક પ્રશ્નોનો સામનો કરવામાં તમારા બાળકને અર્થશાસ્ત્રનું જ્ઞાન મદદરૂપ બની શકે છે?

હા/ ના ( )

જો હા તો કેવી રીતે?

.....
.....
.....

૮. વિદ્યાર્થીઓએ અર્થશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ એવું તમે શા માટે માનો છો ?

(a) પાઠ્યપુસ્તકનો ભાગ છે ( )

(b) સામાન્ય રીતે જીવનમાં મદદરૂપ છે ( )

(c) આજીવીકા માટે ( )

(d) અન્ય .....

૯. અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપકમાં કયા ગુણો આવશ્યક છે ?

(a) વિષયવસ્તુ પર પ્રભુત્વ ( )

(b) સ્વીકાર્યતા ( )

(c) સંગઠન ક્ષમતા ( )

(d) વિષયવસ્તુનું વિશિષ્ટ શબ્દભંડોળ ( )

(e) આર્થિક પાસાંઓ અને તેની અસરોનો અવલોકનકર્તા ( )

(f) આર્થિક પાસાંઓના આગાહીકર્તા ( )

(g) આર્થિક પાસાંઓના મૂલ્યાંકનકર્તા ( )

(h) આર્થિક પાસાંઓના નિર્ગાયકર્તા ( )

(i) અન્ય .....

૧૦. વિદ્યાર્થીઓમાં અર્થશાસ્ત્રની સમજ વધે તે માટે શિક્ષકે શું કરવું જોઈએ?
- (a) ઉદાહરણ સહિત દર્શાવો ( )
- (b) વિષયવસ્તુ સાથે સંબંધિત હોય તેવી પ્રવૃત્તિઓમાં વિદ્યાર્થીઓની સામેલગીરી ( )
- (c) સંચાર (media) નો ઉપયોગ ( )
- (d) વિવિધ શૈક્ષણિક સાધનોનો ઉપયોગ ( )
૧૧. વિદ્યાર્થીઓને વ્યવસાય માટે તૈયાર કરવા માટે અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક પાસેથી તમે કેવી અપેક્ષા રાખો છો ?
- (a) ભવિષ્યના તકો વિશેની ચર્ચા ( )
- (b) વિદ્યાર્થીઓને તેમની શક્તિઓથી જાગૃત કરવા ( )
- (c) સતત પ્રેરણા પૂરી પાડવી ( )
- (d) સ્ત્રોતો સૂચવવા ( )
- (e) કૌશલ્ય વિકાસ ( )
- (f) અન્ય .....
૧૨. નીચેના માંથી કયા આધારિત અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપનની જરૂર છે?
- (a) પ્રવૃત્તિ આધારિત ( )
- (b) ચર્ચા આધારિત ( )
- (c) ક્ષેત્ર અનુભવ આધારિત ( )
- (d) સમસ્યા ઉકેલ આધારિત ( )
૧૩. વિદ્યાર્થીઓને સ્ત્રોતોના મહત્તમ ઉપયોગ માટે તૈયાર કરવા અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક દ્વારા કયા પ્રયત્નો થવા જોઈએ?
- (a) .....
- (b) .....
- (c) .....
૧૪. જીવન માટે અર્થશાસ્ત્રનો મજબૂત આધાર શિક્ષક કેવી રીતે પૂરો પાડી શકે ?
- (a) આવકના સ્ત્રોતો વિશે તેમને જાગૃત કરીને ( )
- (b) ખર્ચના આયોજન વિશે તેમને જાગૃત કરીને ( )
- (c) બચત યોજનાઓ વિશે જાગૃતતા લાવીને ( )
- (d) અન્ય.....

૧૫. શું એવું તમે માનો છો કે અર્થશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓમાં નીચેની કાર્યક્ષમતાઓનો વિકાસ થવો જોઈએ?

(a) કમાણી અને વપરાશ ( )

(b) રોજિંદા જીવનમાં અર્થશાસ્ત્રની સમજ ( )

(c) ધંધાકીય/વ્યવસાયિક પરિવર્તન ( )

(d) એક કરતાં વધારે આર્થિક પ્રવૃત્તિઓ કરવી ( )

(e) આર્થિક પ્રશ્નોની સમજ ( )

(f) અન્ય.....

૧૬. બજારની પરિવર્તનશીલ પરિસ્થિતિ સંદર્ભમાં તમારી અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષાઓ છે?

(a) .....

(b) .....

(c) .....

૧૭. આર્થિક કાર્યમાં સારા નિર્ણાયકતા તરીકે વિદ્યાર્થીનું વર્તન ઘડવામાં અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકની ભૂમિકા શું છે?

.....

.....

.....

૧૮. વિદ્યાર્થીઓમાં આર્થિક કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવામાં તમે અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક પાસે શું અપેક્ષા રાખો છો ?

.....

.....

.....

૧૯. સ્થાનિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે અસ્તિત્વ ટકાવી રાખવા માટે વિદ્યાર્થીઓને તૈયાર કરવામાં તમે અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષા રાખો છો ?

.....

.....

.....

APPENDIX-IV

QUESTIONNAIRE FOR THE IDENTIFICATION OF LEARNING NEEDS OF ECONOMICS STUDENTS

Personal Details

Name of the Student:

Name of the School:

Gender: Male Female

Father's Educational Qualification:

Mother's Educational Qualification:

Instructions:

1. Tick mark (✓) according to your learning needs related to Economics. You can select single option also. At that time no need to give number. Just tick mark (✓) on your preferred option.
  2. You can tick mark more than one option in one question. But at that time, write 1 for first priority, 2 for second, 3 for third priority....
-

1. Which of the following behaviors' of Economics Teacher are essential for checking previous day's work?
  - a) Follow up of home work ( )
  - b) Correcting home work ( )
  - c) Clarification of doubts raised by students ( )
2. What do you expect from Economics teacher when he/she is introducing a topic?
  - a) Establishing rapport with the class ( )
  - b) Writing title on the black board ( )
  - c) Telling importance of topic ( )
  - d) Asking questions to know their previous knowledge ( )
3. Which content points must be focused by Economics teacher on Black board while teaching?
  - a) Writing content points ( )
  - b) Drawing figures, graphs ( )

- c) Writing data ( )
- d) Writing students' answer ( )
- e) Solving assignment problems ( )
4. Which of the following Aids would be helpful in learning Economics?
- a) Audio Aids: Radio ( )   Tape recorder ( )
- b) Visual Aids:
- bulletin board ( )
  - Charts ( )
  - Pictures ( )
  - Flash cards ( )
  - Photographs ( )
  - Slides ( )
  - Exhibits ( )
  - Models ( )
  - Albums ( )
- c) Audio-visual Aids:
- Television ( )
  - Materials with Recorded sound, DVDs, VCDs, CD-ROMs etc ( )
  - Any other, please mention _____
5. What expectations do you have from your teacher to accumulate resources?
- a) Provide handouts ( )
- b) Power point presentation ( )
- c) Dictation ( )
- d) Any other, please specify: _____
6. What is expected by teacher to facilitate problem solving?
- a) Asking questions ( )
- b) Group discussion ( )
- c) Co-operative learning ( )
- d) Any other, please specify: _____
7. Which prompts are expected from the teacher for the subject thinking?
- a) Asking students to read aloud the subject matter and explain the meaning ( )
- b) Asking students to compare various economics tasks ( )
- c) Assigning an economics problem for solution ( )
- d) Any other, please specify: _____

8. What is your expectation from the teacher for enhancing economics vocabulary?
- a) Giving new words for searching its meaning ( )
  - b) Assigning tasks to students for searching relevant examples related to Economics theory ( )
  - c) Playing words game ( )
9. What is your expectation from the teacher for the participation in Economics period?
- a) Answering teacher's questions ( )
  - b) Solving problems ( )
  - c) completing assigned task ( )
  - d) Seeking clarification ( )
  - e) Participating in group activity ( )
  - f) Any other, _____
10. Which of the following can help you in learning Economics in better way?
- a) Activities based on content ( )
  - b) Competitions ( )
  - c) Field work ( )
  - d) Visiting Industries and various service units ( )
  - e) Market Surveys ( )
  - f) Any other, _____
11. What kind of feedback do you expect on your classroom behaviour, homework and responses?
- a) Verbal positive expression.(like, yes, ok, right, good, very good, praising etc) ( )
  - b) Verbal negative expression (like,no, wrong answer, poor etc) ( )
  - c) Non verbal positive expression (like nodding head, smiling, etc) ( )
  - d) Non verbal negative expression (like showing anger) ( )
12. What is the utility of feedback given by Economics teacher?
- a) Improvement of performance ( )
  - b) Entrances Economics communication ( )
  - c) Provides context for thinking ( )

- 13.** How Economics teacher should conclude the lesson?
- a) Asking questions ( )
- b) Summarization by the teacher ( )
- c) Summarization by the students ( )
- d) Any other,_____
- 14.** What is your idea of Home assignment?
- a) Knowledge Level ( )
- b) At application level ( )
- c) Searching enriching information ( )
- d) Activity based ( )
- e) Any other,_____
- 15.** What is the utility of Economics Home assignment for you?
- a) For practicing of content taught in the class ( )
- b) Content Enrichment ( )
- c) Concept attainment ( )
- d) Any other, specify_____
- 16.** Which type of additional material do you require for strengthening knowledge of Economics?
- a) Journals and periodicals ( )
- b) Government reports and surveys ( )
- c) Encyclopaedias on Economics ( )
- d) Special issues brought by newspapers on Economics ( )
- e) Any other, please specify_____
- 17.** Which facilities do you expect from school related to Economics learning?
- a) Computer laboratory ( )
- b) Career corner ( )
- c) Library ( )
- d) Any other, please mention_____
- 18.** Which difficulties do you face while learning Economics?
- a) Unable to remember data ( )
- b) Unable to make theory into practice ( )
- c) Difficulty in giving example related to the content ( )
- d) Unable to explain in proper way ( )
- e) Any other,_____

- 19.** What should be done by your Economics teacher to overcome difficulty in Economics?
- a) Giving References ( )
  - b) Question-Answers ( )
  - c) Providing clues ( )
  - d) Group discussion ( )
  - e) Any other, _____
- 20.** How current Economic affairs should be taught by your Economics teacher?
- a) Mass Media ( )
  - b) Referring WWW ( )
  - c) Interviews with experts ( )
  - d) Debates on broadcasting and T.V. programmes ( )
  - e) Any other, _____
- 21.** What are the factors that motivate you for better performance in the classroom?
- a) Teacher Behaviour ( )
  - b) Class Climate ( )
  - c) Availability of Resources ( )
  - d) Debates and Competitions
  - e) Any other, _____
- 22.** List the expected co-curricular activities related to Economics.
- a) Economics magazine production ( )
  - b) Undertaking projects ( )
  - c) Organizing book reading contests ( )
  - d) Any other: (i) _____
(ii) _____
(iii) _____
- 23.** Which skills would you like to develop through Economics Education?
- a) Problem Solving ( )
  - b) Computation ( )
  - c) Graphical Representation ( )
  - d) Observation ( )

- e) Decision Making ( )
- f) Vocational ( )
- g) Communication ( )
- h) Interpretation ( )
- i) Any other,_____
- 24.** What do you expect from Economics teacher before examination?
- a) Revising the syllabus ( )
- b) Solving problems ( )
- c) Solving previous question papers ( )
- d) Instructing regarding writing in the exam ( )
- 25.** Which type of questions do you find difficult in attempting examination?
- a) Objective ( )
- b) Short answer ( )
- c) Essay ( )
- 26.** What do you expect from your teacher to overcome the difficulties in attempting questions?
- a) Provide guideline about writing ( )
- b) Provide remedial work ( )
- c) Any other:_____
-
- 27.** Which type of guidance do you expect from your Economics Teacher?
- a) Teacher to go around the class, supervising ( )
- b) Showing students' mistakes and/or explaining ( )
- c) Giving directions, prompts clues, hints ( )
- d) Eliciting through questioning, seeking clarification ( )
- e) Correction of students' Notebooks ( )
- f) Working out with different strategies for solving the problems ( )
- g) Any other, please specify_____
- 28.** How can you make yourself more competent in Economics?
- a) Participating in various activities assigned by the teacher ( )
- b) Observing ( )
- c) Conducting ( )
- d) Decision making in economic activities ( )
- e) Any other, please specify_____

APPENDIX – IV

અર્થશાસ્ત્રના વિદ્યાર્થીઓની અધ્યયન જરૂરિયાતોની ઓળખ માટેની પ્રશ્નાવલી

વ્યક્તિગત માહિતી

વિદ્યાર્થીનું નામ : .....

શાળાનું નામ : .....

જાતિ : છોકરો ..... છોકરી .....

પિતાની શૈક્ષણિક લાયકાત:.....

માતાની શૈક્ષણિક લાયકાત:.....

સૂચનાઓ:

- તમારી અર્થશાસ્ત્રને લગતી અધ્યયન જરૂરિયાતો અનુસાર (√)નિશાની કરો તમે ફક્ત એક જ વિકલ્પ પાગ પસંદ કરી શકો છો અને તે સમયે નંબર આપવાની જરૂર નથી. માત્ર (√)ની નિશાની કરો.
- તમે એક જ પ્રશ્નમાં એક કરતાં વધારે વિકલ્પ પસંદ કરી શકો છો પરંતુ તે સમયે પ્રથમ અગ્રતા માટે ૧, દ્વિતીય અગ્રતા માટે ૨, તૃતીય અગ્રતા માટે ૩..... એમ લખો.

૧. અગાઉ દિવસના કાર્યને ચકાસવા નીચેનામાંથી કયું વર્તન અર્થશાસ્ત્ર અધ્યાપકમાં જરૂરી છે?

(a) સોંપાયેલા ગૃહકાર્યની તપાસ ( )

(b) કરેલા ગૃહકાર્યમાં સુધારો ( )

(c) વિદ્યાર્થીઓએ ઉભી કરેલી શંકાઓની ચોખ્ખવટ ( )

૨. એકમના વિષય પ્રવેશ કરતી વખતે અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષિત છે?

(a) વર્ગ સાથે સાયુજ્ય સ્થાપન ( )

(b) કાળા પાટિયા પર શિર્ષક લખાણ ( )

(c) એકમનું મહત્ત્વ કહેવું ( )

(d) પૂર્વ જ્ઞાનની ચકાસણી માટે પ્રશ્નો પૂછવા ( )

૩. અધ્યાપન દરમિયાન અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક દ્વારા વિષયવસ્તુના કયા મુદ્દા કાળાપાટિયા પર કેન્દ્રિત થવા જોઈએ?

- (a) વિષય વસ્તુના મુદ્દાનું લખાણ ( )
- (b) આકૃતિ, આલેખ દોરવા ( )
- (c) માહિતીનું લખાણ ( )
- (d) વિદ્યાર્થીઓએ આપેલા જવાબનું લખાણ ( )
- (e) અસાઈમેન્ટ સમસ્યા કાર્ય ઉકેલ ( )

૪. અર્થશાસ્ત્રના અધ્યયનમાં નીચેનામાંથી કઈ સામગ્રી મદદકર્તા છે?

- (a) શ્રાવ્ય સામગ્રી ( )
- રેડિયો ( )
  - ટેપરેકોર્ડર ( )
- (b) દૃશ્ય સામગ્રી ( )
- બુલેટિન બોર્ડ ( )
  - ચાર્ટ ( )
  - ચિત્રો ( )
  - ફ્લેશકાર્ડ ( )
  - ફોટોગ્રાફ ( )
  - સ્લાઈડ ( )
  - જાહેરાતો ( )
  - મોડેલ (પ્રતિમાનો) ( )
  - આલ્બમ ( )
- (c) દૃશ્ય-શ્રાવ્ય સામગ્રી ( )
- ટેલિવિઝન ( )
  - રેકોર્ડ ધ્વનિ મુદ્રિત સામગ્રી, ડીવીડી, વીસીડી, સીડી-રોમ ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૫. સ્રોતોને ભેગા કરવા તમારા શિક્ષક પાસે તમને શી અપેક્ષા હોય છે?
- (a) હસ્ત લેખિત સામગ્રી પૂરી પાડવી ( )
- (b) પાવર પોઈન્ટ રજૂઆત ( )
- (c) નોંધ લખાવવી ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૬. સમસ્યા ઉકેલમાં શિક્ષક પાસેથી કેવી સહાય અપેક્ષિત છે?
- (a) પ્રશ્ન પૂછીને ( )
- (b) જૂથ ચર્ચા દ્વારા ( )
- (c) સહકાર યુક્ત અધ્યયન ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૭. વિષય ચિંતન માટે તમે શિક્ષક પાસેથી કેવા પ્રકારના પ્રેરકોની અપેક્ષા રાખો છો?
- (a) વિષયવસ્તુ વિદ્યાર્થીઓને માટોથી વાંચવાનું અને તેના અર્થ સમજાવવાનું કહેવું ( )
- (b) વિદ્યાર્થીઓને અર્થશાસ્ત્રના જુદા-જુદા પ્રકારોની તુલનાકરવા કહેવું. ( )
- (c) અર્થશાસ્ત્રના કોયડા ઉકેલતું કાર્ય સોંપવું ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૮. અર્થશાસ્ત્ર શબ્દ ભંડોળ વધારવા માટે તમારા શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષિત છે?
- (a) નવા શબ્દોના અર્થ શોધવા આપવા ( )
- (b) અર્થશાસ્ત્રના સિદ્ધાંતો સાથે સંબંધિત ઉદાહરણો શોધવાનું પ્રકાર્ય વિદ્યાર્થીઓને સોંપવું ( )
- (c) શબ્દ રમત રમવી ( )
૯. અર્થશાસ્ત્રના તાસમાં ભાગીદાર થવા માટે શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષિત છે?
- (a) શિક્ષકના પ્રશ્નોના જવાબ આપીને ( )
- (b) સમસ્યા ઉકેલીને ( )
- (c) સોંપાયેલું કાર્ય પૂર્ણ કરીને ( )
- (d) સ્પષ્ટતા માંગીને ( )
- (e) જૂથ પ્રવૃત્તિમાં ભાગ લઈને ( )
- (f) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૦. અર્થશાસ્ત્રમાં ઉત્તમ રીતે અધ્યયન માટે તમને નીચેનામાંથી શું મદદરૂપ થઈ શકે?
- (a) વિષયવસ્તુ આધારિત પ્રવૃત્તિઓ ( )
- (b) સ્પર્ધાઓ ( )
- (c) ક્ષેત્રકાર્ય ( )
- (d) ઉદ્યોગો અને જુદા-જુદા સેવાકાલીન એકમોની મુલાકાત ( )
- (e) બજાર સર્વેક્ષણ ( )
- (f) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૧૧. તમારા વર્ગખંડ વ્યવહાર, ગૃહકાર્ય અને પ્રતિચાર પર કેવા પ્રકારની પ્રતિપૃષ્ઠિ મેળવવાની અપેક્ષા રાખો છો?
- (a) હકારાત્મક શાબ્દિક અભિવ્યક્તિ (જેવી કે હા, બરાબર, યોગ્ય, સારું, ઘણુંસારું, પ્રશંસનીય વગેરે) ( )
- (b) નકારાત્મક શાબ્દિક અભિવ્યક્તિ (જેવી કે ના, ખોટો જવાબ, નબળુ વગેરે) ( )
- (c) હકારાત્મક અશાબ્દિક હાવભાવ (જેવા કે માથુ હલાવવું, સ્મિત કરવું વગેરે) ( )
- (d) નકારાત્મક અશાબ્દિક હાવભાવ (જેમ કે ગુસ્સો બતાવવો) ( )
૧૨. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક દ્વારા અપાયેલી પ્રતિપૃષ્ઠિની ઉપયોગિતા શી છે?
- (a) કાર્ય ક્ષમતામાં સુધારો ( )
- (b) અર્થશાસ્ત્ર પ્રત્યાપન પ્રવેશ ( )
- (c) ચિંતન માટે સંદર્ભ પૂરા પાડે ( )
૧૩. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકે પાઠનું સમાપન કેવી રીતે કરવું જોઈએ?
- (a) પ્રશ્નો પૂછીને ( )
- (b) શિક્ષક દ્વારા સારાંશ રૂપે ( )
- (c) વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા સારાંશ રૂપે ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૧૪. ગૃહકાર્ય માટે તમારો શો વિચાર છે?
- (a) જ્ઞાન આધારિત ( )
- (b) ઉપયોગ આધારિત ( )

- (c) સમૃદ્ધ માહિતીની શોધ આધારિત ( )
- (d) પ્રવૃત્તિ આધારિત ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૫. તમારા માટે અર્થશાસ્ત્રના ગૃહકાર્યની શું ઉપયોગિતા છે?

- (a) વર્ગમાં શીખવાયેલ વિષયવસ્તુનો મહાવરો ( )
- (b) વિષયવસ્તુની સમૃદ્ધિ ( )
- (c) સંકલ્પનાની પ્રાપ્તિ ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૬. અર્થશાસ્ત્રના જ્ઞાનને સમૃદ્ધ કરવા માટે તમને કેવા પ્રકારની વધારાની સામગ્રીની જરૂર છે?

- (a) જરૂરનલ્સ અને સામાયિકો ( )
- (b) સરકારી અહેવાલ અને સર્વેક્ષણ ( )
- (c) અર્થશાસ્ત્ર જ્ઞાનકોશ ( )
- (d) સમાચારપત્રકમાં અર્થશાસ્ત્ર વિશે આવેલા વિશિષ્ટ અંક ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૭. તમે શાળા પાસે અર્થશાસ્ત્ર અધ્યયન સંબંધી કઈ સગવડોની અપેક્ષારાખો છો?

- (a) કમ્પ્યુટર પ્રયોગશાળા ( )
- (b) કારકીર્દી ખૂણો ( )
- (c) પુસ્તકાલય ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૮. અર્થશાસ્ત્ર અધ્યયન વખતે તમને કઈ મુશ્કેલીઓ નડે છે?

- (a) માહિતી યાદ રાખવા અસમર્થ ( )
- (b) સિદ્ધાંતોના અમલીકરણમાં અસમર્થ ( )
- (c) વિષયવસ્તુ સંબંધી ઉદાહરણો પૂરા પાડવામાં મુશ્કેલી ( )
- (d) યોગ્યરીતે સમજાવવામાં અસમર્થ ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૧૯. અર્થશાસ્ત્રમાં પડતી મુશ્કેલીઓ નિવારવા માટે અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષક દ્વારા શું થવું જોઈએ?
- (a) સંદર્ભ આપવા ( )
- (b) પ્રશ્નો-જવાબો ( )
- (c) દિશાસૂત્ર પૂરા પાડવા ( )
- (d) જૂથ ચર્ચા ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૨૦. તમારા અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષકે વર્તમાન અર્થશાસ્ત્રના પ્રાહોને કઈ રીતે શીખવવા જોઈએ?
- (a) સંચાર માધ્યમ દ્વારા ( )
- (b) wwwનો સંદર્ભ લેવો ( )
- (c) તજજ્ઞો સાથે મુલાકાતો ( )
- (d) પ્રસારણ અને ટી.વી. કાર્યક્રમો પર પરિસંવાદ ( )
- (e) અન્ય .....
૨૧. વર્ગખંડમાં સારા દેખાવ માટે તમને કયા પરિબળો અભિપ્રેરિત કરે છે?
- (a) શિક્ષકનું વર્તન ( )
- (b) વર્ગખંડ વાતાવરણ ( )
- (c) સ્ત્રોતોની ઉપલબ્ધતા ( )
- (d) પરિસંવાદ અને સ્પર્ધાઓ ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...
૨૨. અર્થશાસ્ત્ર સંબંધી અપેક્ષિત સહ-અભ્યાસિક પ્રવૃત્તિઓની યાદી આપો.
- (a) અર્થશાસ્ત્ર મેગેઝિન બનાવવું ( )
- (b) પ્રોજેક્ટ હાથ ધરવા ( )
- (c) પુસ્તક વાંચન સ્પર્ધાનું આયોજન ( )
- (d) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય (૧) .....
- (૨) .....
- (૩) .....

૨૩. અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષાગ દ્વારા તમે કયા કૌશલ્યોનો વિકાસ કરવા ઈચ્છો છો?

- (a) સમસ્યા ઉકેલ ( )
- (b) ગાણતરી ( )
- (c) આલેખિક રજૂઆત ( )
- (d) અવલોકન ( )
- (e) નિર્ણયીકરણ ( )
- (f) વ્યવસાયિક ( )
- (g) પ્રત્યાપન ( )
- (h) અર્થઘટન ( )
- (i) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૨૪. પરિક્ષા પહેલાં તમે અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષા રાખો છો?

- (a) પાઠ્યક્રમનું પુનરાવર્તન ( )
- (b) પ્રશ્નોનું નિવારણ ( )
- (c) અગાઉના પ્રશ્નપત્રોના ઉકેલ ( )
- (d) પરિક્ષામાં લેખન અંગે સૂચનો આપવા ( )

૨૫. પરિક્ષામાં કેવા પ્રકારના પ્રશ્નોનો પ્રયાસ તમને મુશ્કેલ લાગે છે?

- (a) અનાત્મલક્ષી ( )
- (b) ટૂંક જવાબી ( )
- (c) નિબંધ ( )

૨૬. પ્રશ્નોના પ્રયાસમાં પડતી મુશ્કેલીઓ નિવારવા માટે તમે તમારા શિક્ષક પાસેથી શું અપેક્ષા રાખો છો?

- (a) લખવા અને માર્ગદર્શન પૂરું પાડવું ( )
- (b) ઉપચારાત્મક કાર્ય આપે ( )
- (c) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય,.....

૨૭. તમારા અર્થશાસ્ત્રના શિક્ષક પાસે તમને કેવા પ્રકારના માર્ગદર્શનની અપેક્ષા છે?

- (a) શિક્ષક વર્ગખંડમાં ફરે, નિરીક્ષણ ( )
- (b) વિદ્યાર્થીઓની ભૂલોને દર્શાવે અને/ અથવા સમજાવે ( )
- (c) દિશા સૂચન, પ્રેરિતચાવી, સંકેત આપે ( )
- (d) પ્રશ્નોત્તરી, સ્પષ્ટતા માંગીને હકીકત કઢાવે ( )
- (e) વિદ્યાર્થીઓની નોટબુકમાં સુધારો કરે ( )
- (f) સમસ્યા ઉકેલ માટે વિવિધ વ્યુહરચના સાથે કામ કરે. ( )
- (g) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

૨૮. તમે મતારી જાતને અર્થશાસ્ત્રમાં વધુ કાર્યક્ષમ કેવી રીતે બનાવી શકો?

- (a) શિક્ષક દ્વારા સોંપાયેલી વિવિધ પ્રવૃત્તિઓમાં ભાગ લઈને ( )
- (b) અવલોકનથી ( )
- (c) કાર્ય કરીને ( )
- (d) આર્થિક પ્રવૃત્તિઓમાં નિર્ણય કરીને ( )
- (e) ઉપરોક્ત સિવાયની અન્ય, ...

APPENDIX -V

CONCEPTUAL MODEL FOR ECONOMICS TEACHING COMPETENCY MAPPING

Name of Teacher: _____ Lesson no: _____

Name of School: _____

ECONOMICS TEACHING COMPETENCY MAPPING

Sr. no	Competency	Sub Competency	Tick mark(√)
1.	Delineating Instructional Objectives	a. As per characteristics of the Economics Discipline, Characteristics of the learner, and needs of the Society.	( )
		b. Building on the previous knowledge of Students, Leading to what they have to study further in Economics, Specifically, Adequately, Feasibly	( )
		c. Classifying Instructional objectives: Cognitive, Affective, Psychomotor	( )
2.	Content Development & Organisation	Appropriate to achieve objectives	( )
3.	Selecting appropriate Teaching Methods	Appropriate for transacting contents	( )
4.	Choosing Teaching aids	Effective for the realization of objectives	( )
5.	Introducing Lesson and Sustaining Attention	Relating to the previous knowledge of the students employing suitable skills	( )
6.	Employing variety of methods in Teaching Economics	a. Lecture,	( )
		b. Discussion,	( )
		c. Problem-solving,	( )
		d. Project,	( )
		e. Demonstration,	( )
		f. Field study,	( )
		g. Assignment,	( )
		h. Situational Presentation	( )

18.	Developing Students' Attitude in Economics	<ul style="list-style-type: none"> a. Encouraging students for viewing TV purposefully- programme related to Economics, b. Scientific attitude, c. Encouraging students to develop hobbies related to Economics, d. Encouraging questions on Economics in informal situation, e. Assigning surveys& searching 	<ul style="list-style-type: none"> ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
19.	Developing Students' Values towards Economics	<ul style="list-style-type: none"> a. Using inquiry approach for teaching Economics, b. Developing sense of responsibility, c. Encouraging students' questioning for seeking knowledge, d. Encouraging students' search for data and data mining, e. Verification of findings 	<ul style="list-style-type: none"> ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
20.	Developing different types of test items and Classifying domain wise	<ul style="list-style-type: none"> a. Objective type, b. Short answer type, c. Essay type on d. Cognitive domain, e. Affective domain, f. Psychomotor domain 	<ul style="list-style-type: none"> ( ) ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
21.	Preparing Results	<ul style="list-style-type: none"> a. Scoring tests, b. Compiling test results (written, oral, field, home work, assignment), c. Analyzing results, d. Rank ordering, e. Grading 	<ul style="list-style-type: none"> ( ) ( ) ( ) ( ) ( )
22.	Feedback on Results & follow up	<ul style="list-style-type: none"> a. Using test results for guiding students, b. Diagnosing students' difficulties, c. Taking appropriate steps to address students' difficulties, d. Setting a plan for Remedial Teaching 	<ul style="list-style-type: none"> ( ) ( ) ( ) ( )

APPENDIX-VI

QUESTIONNAIRE ON ECONOMICS TEACHING FOR

STUDENTS

Personal Details

Name of the Student:

Roll No:

Name of the School:

Instructions:

3. Here questions related to Economics teacher's teaching are given.
  4. Give answers of open ended Questions.
  5. In Close Ended questions, tick mark (✓) on your preferred option.
  6. You can tick mark more than one option in one question.
-

- 29.** How Economics teacher checks follow up of previous day's work?
- d) Takes Follow up of home work ( )
  - e) Correcting home work ( )
  - f) Clarification of doubts raised by students ( )
  - g) None of above ( )
- 30.** How does Economics teacher introduce lesson?
- e) Writing title on the black board ( )
  - f) Telling importance of topic ( )
  - g) Asking questions to know their previous knowledge ( )
- 31.** How does Economics teacher focus the content point?
- a) Writing content points ( )
  - b) Drawing figures, graphs ( )
  - c) Writing data ( )
  - d) Writing students' answer ( )
  - e) Solving assignment problems ( )

32. Which of the following Aids are used by your Economics teacher frequently?

d) Audio Aids: Radio ( )   Tape recorder ( )

e) Visual Aids:

- bulletin board ( )
- Charts ( )
- Pictures ( )
- Flash cards ( )
- Photographs ( )
- Slides ( )
- Exhibits ( )
- Models ( )
- Albums ( )

f) Audio-visual Aids:

- Television ( )
- Materials with Recorded sound, DVDs, VCDs, CD-ROMs etc ( )

33. How does the teacher facilitate problem solving?

- e) Asking questions ( )
- f) Group discussion ( )
- g) Co-operative learning ( )
- h) None of above ( )

34. Which prompts are given from the teacher for the subject thinking?

- e) Asking students to read aloud the subject matter and explain the meaning ( )
- f) Asking students to compare various economics tasks ( )
- g) Assigning an economics problem for solution ( )
- h) None of above

35. What efforts are done from the teacher for enhancing economics vocabulary?

- d) Giving new words for searching its meaning ( )
- e) Assigning tasks to students for searching relevant examples related to economics theory ( )
- f) Assigning words game ( )
- g) None of above ( )

- 36.** How do you participate in the Economics period?
- g) Answering teacher's questions ( )
  - h) Solving problems ( )
  - i) completing assigned task ( )
  - j) Seeking clarification ( )
- k) Participating in group activity ( )
- 37.** What kind of feedback do you get on your classroom behaviour, homework and responses?
- e) Verbal positive expression.(like, yes, ok, right, good, very good, praising etc) ( )
  - f) Verbal negative expression (like, no, wrong answer, poor etc) ( )
  - g) Non verbal positive expression like nodding head, smiling ( )
  - h) Non verbal negative expression showing anger ( )
- 38.** How Economics teacher concludes the lesson?
- e) Asking questions ( )
  - f) Summarization by the teacher ( )
  - g) Summarization by the students ( )
  - h) None of above ( )
- 39.** Which type of additional material does your Economics teacher suggest for strengthening knowledge of Economics?
- f) Journals and periodicals ( )
  - g) Government reports and surveys ( )
  - h) Encyclopaedias on Economics ( )
  - i) Special issues brought by newspapers on Economics ( )
  - j) None of above ( )
- 40.** Does your Economics teacher give you assignment?
YES ( ) / NO ( )
- 41.** Which of the following activities are assigned to you by your teacher while teaching Economics?
- a) Projects making ( )
  - b) Charts making ( )
  - c) Preparing scrap book ( )
  - d) Surfing additional information and its application ( )
  - e) None of the above ( )

42. What is done by your Economics teacher to overcome difficulty in Economics?
- f) Giving References ( )
  - g) Question-Answers ( )
  - h) Providing clues ( )
  - i) Group discussion ( )
  - j) None of above ( )
43. How current Economic affairs are taught by your Economics teacher?
- a) Debates on broadcasting and T.V. programmes ( )
  - b) Talk with Experts ( )
  - c) Referring WWW ( )
  - d) Any Other, _____
44. List co-curricular activities assigned by the teacher related to Economics.
- e) Economics magazine production ( )
  - f) Undertaking projects ( )
  - g) Organizing book reading contests ( )
  - h) Any other: (i) _____
(ii) _____
  - e) None of above ( )
45. What is done from Economics teacher before examination?
- e) Revising the syllabus ( )
  - f) Solving problems ( )
  - g) Solving previous question papers ( )
  - h) Instructing regarding writing in the exam ( )
  - i) None of above ( )
46. What efforts are done from your teacher to overcome the difficulties in attempting questions?
- d) Provide guideline about writing ( )
  - e) Provide remedial work ( )
  - f) None of above ( )
47. How guidance is provided by your Economics Teacher?
- h) Teacher to go around the class, supervising ( )
  - i) Showing students' mistakes and/or explaining ( )
  - j) Giving directions, prompts clues, hints ( )
  - k) Correction of students' Notebooks ( )
  - l) Working out with different strategies for solving the problems ( )
  - m) None of above ( )

- 48.** Is field work assigned to you?
- a) Market surveys ( )
  - b) Visits of industries ( )
  - c) Visits of service units- Bank, Insurance ( )
  - d) Any other, mention it_____
  - e) None of the above ( )
- 49.** What is done by your Economics teacher for provision of field experiences?
- a) Stating objectives clearly ( )
  - b) Instructions about field work ( )
  - c) Reports of field work afterwards ( )

APPENDIX - VII
LIST OF THE SCHOOLS

Sr. No.	Name of the School	Place
	GRANT-IN-AID SCHOOLS	
1	D.N.High School	Anand
2	Pioneer High School	Anand
3	Sharda High School	Anand
4	S.V.Patel Vinay Mandir	Vasad
5	Sarvoday Vinay Mandir	Ajarpura
6	M.M.& Sons High School	Chikhodara
7	Sardar Patel Vinay Mandir	Odd
8	Sardar Patel High School	Karamsad
9	Sent Zevier High School	Chavdapura
10	V.J.Patel Practizing High School	Anand
11	Anand Nagar Palika High School-1	Anand
12	H.D.Patel Vidyalaya	Asodar
13	Aaklav High School	Aakalav
14	R.K.Parikh High School	Napa
15	J.D.Patel High School	Borsad
16	T.B.High School	Bhadran
17	H.J.Parikh High School	Zarola
18	S.Z.Vaghela High School	Khambhat
19	M.T.High School	Khambhat
20	N.L.Patel High School	Shihol
21	Vinay Mandir High School	Petlad
22	New Education Girls High School	Petlad
23	Saraswati High School	Palaj
24	M.M.High School	Sojitra
25	Jublee Boys High School	Umreth

	NON GRANT-IN-AIDS SCHOOLS	
26	J.P.Thakkar English Medium High School	Anand
27	Charotar Englishmedium School	Anand
28	Swaminarayan High School	V.V.Nagar
29	Jagnath Mahadev Gurukul	Anand
30	Paramguru Pathsala	Sarsa
31	S.C.Patel High School	V.V.Nagar
32	B.A.P.S. Swaminarayan High School	Bakrol
33	Aadarsh Secondary & Higher Secondary High School	Napa
34	Convent of Jesus & Mery High School	Mariyumpura
35	H.M.Patel High School	Dharmaj
36	Saraswati Vidyalaya	Umreth
37	Umreth Urban co.oprative bank limited High School	Umreth
38	Jamiya High School	Sojitra
39	Swaminarayan High School	Metpur

APPENDIX - VIII

THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA

Fatehgunj, Vadodara – 390 002, Gujarat, INDIA

Telephone : [+91-0265] • (Registrar) : 2795521

• (DO/GCU/Audit) : 2793735 • (IA/CAO) : 2795506, 2795527 • (Dy.R./AR ADE) : 2792032

• (Dy.R.Exams/Academics) : 2789485 • (AR Exams/Academics) : 2795502

• (Dy.R./AR ADM) : 2784062 • (ADM/ADE) : 2795514 • (Engineer/CD) : 2795512 • (Security) : 2789385

N^o ACA3/901
D^y & Date: 11-02-2015

16 FEB 2015

To,
The Dean,
Faculty of Education And Psychology,
The M. S. University of Baroda

Subject : Issuance of Ph.D. Course Work completion Certificate.

Sir/Madam,

Please find an enclosed certificate towards completion of Ph.D. Course work of the below specified Research Scholar:

Name of the Research Scholar : Bhatia Payal Rameshbhai
Registration Number : 133
Registration Date : 25/01/2012
Ph.D. course work certificate number : 23

Since the certificate being a pre-requisite for the submission of the synopsis, you are requested to arrange to send the certificate to the Research Scholar concerned through the concerned guide for further necessary actions.

Thanking you,

Yours faithfully,

Deputy Registrar (Academic)
For Registrar (OSD)
The M. S. University of Baroda

Faculty of Education
and Psychology, Baroda.

Inward No. FEP / 919
Date 18/2/15

Enclosure:

Ph.D. Course Work completion Certificate of Bhatia Payal Rameshbhai.

Copy to:

- Section Examination

DEAN

FACULTY OF EDUCATION & PSYCHOLOGY
M. S. UNIVERSITY OF BARODA
VADODARA

APPENDIX - IX

THE MAHARAJA SAYAJIRAO UNIVERSITY OF BARODA CERTIFICATE

[As per O.Ph.D. 2 under UGC (Minimum Standards and Procedure for Awards of M.Phil./Ph.D. Degree) Regulation, 2009 for 15 Credits to be earned by Ph.D. Scholars]

This is to certify that **Bhatia Payal Rameshbhai**, Research Scholar, registered under UGC (Minimum Standards and Procedure for Awards of M.Phil./Ph.D. Degree) Regulation, 2009, vide Registration Certificate Number 133 dated 25/01/2012, for pursuing Ph.D. on has undertaken and completed the course work with the Grade B.

STATEMENT OF CREDITS EARNED

Name of Research Scholar: **Bhatia Payal Rameshbhai**

Faculty/Institution: Faculty of Education And Psychology

Department: Department of Education

Paper Number	Course Title	Course Credits	Grade Earned
Core Courses – 09 Credits [Offered At University Level]			
I.	Introduction To Research & Research Writings	3	A
II.	Introduction To Basic Computer Functions & Application For Research Purposes	3	D
III.	Quantitative Research Techniques & Data Analysis	3	C
Departmental Courses – 06 Credits [Offered at Departmental Level]			
IV.	Review of Related Literature	3	A
V.	Conceptual Framework	3	A
Overall Grade			B

Date of Issue: 11-02-2015

Place: Vadodara

Registrar (OSD)

APPENDIX - X

GRADE CONVERSION TABLE AND GRADE CALCULATION FORMULA :

Grade	Grade Points	Range
O	10	Above 9.01
A	9	8.01-9.00
B	8	7.01-8.00
C	7	6.01-7.00
D	6	5.01-6.00
E	5	4.01-5.00
F	4	Below 4.00

$$\text{Overall Grade} = \frac{\Sigma (\text{Grade Points} \times \text{Credits})}{\Sigma \text{Credits}}$$